

Stichting De Museumfabriek

Geadviseerd subsidiebedrag: € 0

Gevraagd subsidiebedrag: € 298.000

Over de instelling

Stichting De Museumfabriek (De Museumfabriek), regionale musea, Enschede

De Museumfabriek is een gemeentelijk gefinancierd museum en beheert een collectie die voortkomt uit een fusie van een textielmuseum, een natuurmuseum en een instituut voor heemkunde. Het museum is gevestigd in Enschede. De Museumfabriek is de penvoerder van een aanvraag voor BIS-subsidie die het samen met Oyfo Techniekmuseum in Hengelo doet. Deze instelling is ontstaan uit een fusie en is een techniekmuseum, kunstenschool en kunstpodium voor beeldende kunst. De twee instellingen hebben een gezamenlijke focus op techniek, industrie en historie. Samen vragen ze subsidie aan om het programma 'Het Verhaal van Twente' uit te voeren. Beide instellingen hebben nog niet eerder subsidie aangevraagd in het kader van de Culturele basisinfrastructuur (BIS).

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.29 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting De Museumfabriek geen subsidie toe te kennen.

Vanwege onvoldoende kwaliteit op (een of meerdere van) de eerste drie algemene beoordelingscriteria zijn de laatste twee criteria, conform het beoordelingskader van de raad, niet beoordeeld.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De Museumfabriek en Techniekmuseum Oyfo hebben met de gevraagde BIS-subsidie het doel kinderen en families die niet snel naar een museum gaan, in aanraking te brengen met cultureel erfgoed. De musea willen zodoende met die doelgroepen gezamenlijk 'Het Verhaal van Twente' vertellen. Zij bouwen hiermee voort op het digitale platform 'De Atlas van Ooit', waarin collectiestukken van verschillende musea worden verbonden aan specifieke plekken in Twente. De raad waardeert de ambitie van de musea, maar hij is van oordeel dat hun plan niet voldoende doordacht en voldragen is om hier subsidie aan toe te kennen.

Het plan blijft steken in goede intenties om een moeilijk te bereiken groep bij het museum te betrekken. Uit de stukken blijkt niet dat de musea al voldoende inspanningen hebben verricht om deze doelgroep in kaart te brengen, na te gaan door welke barrières ze moeilijk te bereiken zijn en te onderzoeken hoe de musea deze groepen gaan bereiken. De raad had van de musea verwacht dat de plannen verder waren uitgewerkt voordat zij de aanvraag hadden ingediend. De musea stellen voor dat het hele eerste jaar van de subsidieperiode wordt besteed aan het verkennen van de doelgroepen, zonder dat daar al voor het project relevante resultaten uit voortvloeien. De raad vindt dat daarmee kostbare tijd wordt verloren om al een verbinding aan te gaan met deze doelgroepen. De raad vindt verder dat het plan voor deze verkenning onvoldoende doordacht is omdat niet duidelijk is hoe de doelgroepen zelf betrokken worden in de verkenning.

De raad vindt ook dat het participatietraject dat de musea in de tweede fase willen opzetten niet goed is uitgedacht. De musea schrijven dat ze nog geen ervaring hebben met zulke trajecten, en de raad is van oordeel dat zij een gedegener voorbereiding op dit vlak hadden moeten doen. De musea beschrijven vooral hoe de deelnemers en beoogde doelgroepen moeten bijdragen aan 'Het Verhaal van Twente'. Maar ze beschrijven niet op welke manier de doelgroepen kunnen profiteren van hun deelname aan het project en het project op hun eigen wijze kunnen vormgeven. Er wordt te veel het eigen belang van het museum geschetst, terwijl een wederkerige relatie tussen musea en deelnemers noodzakelijk is om een dergelijk traject te laten slagen. De musea geven er onvoldoende blijk van te weten hoe zij relevant kunnen zijn of zich dienstbaar kunnen opstellen ten aanzien van de deelnemers die ze aan zich willen verbinden. Daarnaast is de raad van oordeel dat wanneer de musea het participatieproject starten, zij de doelgroepen van meet af aan bij het project betrokken moeten houden.

De musea schrijven dat pas in fase 3, dat wil zeggen in 2027, de resultaten van het project zichtbaar worden. Dat is te laat gezien het publieke bereik dat dit project dient te hebben. In die fase worden ook multidisciplinaire activiteiten georganiseerd om de verhalen te delen die de musea hebben opgehaald, zoals een theatervoorstelling of musical. De raad is van oordeel dat tussentijdse activiteiten en evaluaties noodzakelijk zijn om het project te kunnen monitoren en waar nodig bij te sturen.

Maatschappelijke betekenis

De raad waardeert het dat de musea zich richten op de niet-bezoeker: de 'bewoners met uiteenlopende culturele profielen en uit alle sociale lagen van de bevolking'. In het plan wordt deze doelgroep beschreven als 'gezinnen met kinderen tussen de zes en twaalf jaar die een laag tot middelbaar opleidingsniveau hebben'. De musea zullen deze doelgroep met behulp van bestaande gegevens nader in kaart brengen. Praktisch opgeleiden vormen een meerderheid van de bevolking en daarmee zijn zij een erg brede doelgroep met

uiteenlopende kenmerken. Daarbinnen bevinden zich diverse subdoelgroepen die elk een eigen aanpak vragen. De raad leest echter niet in het plan hoe het participatieve traject en de differentiatie daarbinnen met deze doelgroep moet plaatsvinden. In het plan wordt niet beschreven hoe de musea zich gaan aanpassen aan de behoeften van deze uitlopende subgroepen binnen de doelgroep. De maatschappelijke betekenis van het project blijft daardoor vrij ongericht. Het is goed dat in het programma veel aandacht wordt besteed aan (deels schoolgebonden) educatie, al wordt daar verder geen inhoudelijke visie op gegeven.

De musea willen de verbinding aangaan met andere publieksgroepen, al erkennen ze dat ze die groepen nu nog niet kennen. De raad waardeert die ambitie, maar het is in het plan onduidelijk hoe hun programma en partners nu concreet bijdragen aan de diversiteit en inclusie.

De raad constateert dat de penvoerende instelling in de aangeleverde stukken voldoende inzicht biedt in de omgang met de kernwaarden van de Fair Practice Code, zoals solidariteit, duurzaamheid en vertrouwen. De Museumfabriek gaat in de aanvraag in beperkte mate in op de sociale veiligheid. Zij is aangesloten bij de Museum-cao; Oyfo volgt de cao Kunsteducatie 2024.

Toegankelijkheid

In de ogen van de raad is het goed dat het plan zich aanvankelijk vooral richt op bewoners van de vestigingsplaatsen, Enschede en Hengelo, en pas daarna op de rest van Twente. De raad erkent de goede bedoelingen van de musea om toegankelijkheid te bevorderen. Maar het vergt een grote inspanning en een doordacht plan om deelnemers én publiek te bereiken die niet snel naar een museum gaan. In het plan is een belangrijke rol vastgelegd voor het digitale platform Atlas van Ooit, waarbij de musea ervan uitgaan dat de doelgroep hier met verhalen aan gaat bijdragen. De raad vraagt zich af of dit platform - dat zich richt op geschreven teksten over museale objecten – wat betreft vorm en inhoud een geschikt podium biedt voor de verhalen die de doelgroep wil vertellen. De raad kan ook niet uit de stukken opmaken dat de Museumfabriek naar voorbeeldstellende initiatieven van andere musea heeft gekeken, terwijl daar veel van te leren valt.

Bedrijfsmatige gezondheid

Niet beoordeeld gezien de onvoldoende kwaliteit op (een of meerdere van) de eerste drie beoordelingscriteria.

Geografische spreiding

Niet beoordeeld gezien de onvoldoende kwaliteit op (een of meerdere van) de eerste drie beoordelingscriteria.